

Eminentissimi Ac Reverendissimi Domini, D. Joannis Baptistæ, Cardinalis De Luca, Theatrum Veritatis Et Justitiæ, Sive Decisivi Discursus

Ad Veritatem Editi In Forensibus Controversiis, Canonicis & Civilibus, in quibus in Urbe Advocatus, pro una partium scripsit, vel Consultus respondit ; Cum Indicibus Argumentorum, Causarum ac Rerum luculentissimis. Opus Tam Judicibus, Quam Causarum Patronis, atque omnibus in utroque Foro ...

Pars I. De Testamentis, Codicillis, & ultimis voluntatibus. Pars II. De Hærede, & Hæreditate. Pars III. De Legitima Trebellianica, & aliis Detractionibus

Luca, Giovanni Battista de

Coloniae Agrippinae, 1690

Disc. XXXIV. Romana testamenti de lehot. De testamento condito per filium familias, an, & quando valeat; Et in specie de testamento clerici filii familias in bonis adventiis. Et incidenter de ...

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74043](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74043)

tunc impossibile est dicere, quod ita testari voluerit, instituendo eundem Carolum in semisse, & sic in pluri quàm jus intestatæ successione importaret, dum ob existentiam sororis, ac neptis ex forore monialium, ipse nonnisi in triente successione obtinisset.

Inter odium etenim, & amorem non datur medium, ideoque impossibile est dicere, quod testatrix, præstando fidem suggestionibus machinationis ejus vitæ, voluisset ad favorem hujusmodi odiosissimi machinatoris, cum quo indignationem conceperat, disponere, eumque honorare in pluri, quàm intestatæ successio ei deferret, & erga quem utpote collateralem nulla urgebat obligatio institutionis; Atque istud dilemma, seu ratiocinium, utpotè nimium naturale, atque convincens, aliquorum dubitantium intellectum captivavit, dum ex recepto Criminalistarum, ac Civilistarum sensu, infidiæ, & machinationes vitæ, inimicitiam, & odium omnimodum, & capitale causant.

Duabus aliis facti circumstantiis quoque ponderatis; Primò scilicet, quod non agebatur de testatore infirmo, qui mortis cogitatione turbatus, atque in lecto per quandam speciem tyrannidis libertate destitutus, ita concussus esset per eum, cui reverentiam debebat, juxta casum *decis. 69. Assib. ac juxta alterum, de quo agit Randen. dicta decis. 45.* Sed de existente in statu valido, atque per multos dies in eodem statu continuante, ac alloquente sororem monialem, ejusdem Caroli materteram, aliosque benevolos, cum quibus de jam ordinato ultimo testamento complacentiam ostendebat, undè dicta monialis, cui debebat cordi esse utilitas nepotis, in concursu prorsus extraneorum, benè dignoscere poterat, an voluntas esset sincera, & libera, nec ne, atque verisimiliter occurrisset, vel detegisset.

Et secundò, quod secundi testamentarii non erant omninò ignoti, vel non benevoli de tempore primi testamenti, dum in eo, licet cum diverso titulo legati eos benè tractabat, ejusque benevolentiam erga eos ex tunc ostendit.

Unde propterea dicebam, quod verus, ac germanus sensus esset, ut aliqua dicti Caroli licentiosa vita, & asperi mores, ac etiam aliqua verba imprudenter ab eo prolata, circa desiderium obtinendi absque majori mora hanc hæreditatem, causassent in testatrice, non quidem odium, ac formalem indignationem, sed quandam diminutionem primi amoris; E conversò autem, obsequia, & servitia ferventiùs hoc medio tempore, per istos, jam legatarios, ac benevolos, ei præstita, causassent aliquem amorem majorem, ex quibus simul junctis, aliqua prioris voluntatis diminutio, ac respectivè accretio facta esset; Et consequenter quod nullatenus intrarent termini, de quibus agunt supra allegati, & alii ad materiam dicti *tex. in l. fin. Cod. si quis alter testat. prohib.*

Atque hinc semper, ac magis, magisque edocemur, prorsus erroneum, ac abominabilem esse Pragmaticorum abusum, in hujusmodi questionibus, quæ sunt potius facti, quàm juris, confarcinare doctrinas, vel attendere generaliter, ac indistinctè conclusiones, quæ in consiliis, vel decisionibus deducuntur, non benè ponderando casus, de quibus agunt cum omnibus eorum circumstantiis, facta comparatione cum casu controversiæ, atque ita inspiciendo, an doctrinæ convenient, & congruè applicentur, nec ne; Atque in hoc versatur totum malum, tot frequentium æquivocorum productivum, quoniam propositio deducta in uno ca-

su, cui rectè congruit, cuicumque indefinitè adaptatur, non distinguendo lepram à lepra.

ROMANA TESTAMENTI DE IEHOT

PRO

JACOBO JEHOT

CVM

LEGATARIIS.

Casus varie decisus per Rotam, & pendet.

De testamento condito per filium familias, an, & quando valeat; Et in specie clerici habentis bona adventitia, an de eis testetur.

Et incidenter de consuetudine Galliarum super facultate testandi in filiis familias.

SUMMARIUM.

- 1 **F**acti series.
- 2 Resolutiones causa.
- 3 Quod filii familias clerici de jure Canonico, & civili habeant testamenti factionem.
- 4 Expenditur dispositio juris canonici in cap. quia nos.
- 5 De eodem, & quod probes dictam facultatem testandi.
- 6 De historia legis civilis, & quod Pontifici eam sequi non soleant.
- 7 Quando dicta leges attendantur in foro canonico.
- 8 De instabilitate filiorum familias de jure civili, ejusque ratione.
- 9 Quod patri non quaratur usufructus in bonis filii clerici.
- 10 Consensus patris in donatione causa mortis facta per filium, an sit pro solemnitate, vel pro inerte esse.
- 11 De differentia inter ultimas voluntates, & donationes causa mortis.
- 12 De alia consideratione stabilitatis filiorum familias clericorum.
- 13 In Statu Ecclesiastico attenditur jus canonicum.
- 14 Quod attentò jure civili facultas testandi non iniret in clericis sin minoribus.
- 15 Quando jus canonicum attendi debeat etiam in foro laicali, & è contra.
- 16 Pro hac facultate testandi ratione clericatus considerantur requisita Concilii Tridentini.
- 17 An protonotariatus Apostolicus suppleat dicta requisita.
- 18 De non usu dictorum requisitorum præsertim servitii in divinis in Urbe, & de usu rogati in professoribus.
- 19 De non usu patriæ potestatis in Gallia.
- 20 De unione plurimum Principatum sub uno Principe quid operetur.

At pro validitate testamenti etiam respectu forensum attendatur locus, in quo conditum est.

DISC. XXXIV.

Adolefcens Hadrianus, diceccsis Rhenensis, ab avunculo in Urbe negotiorum Datarie sollicitatore, institutus hæres, ex illis forsan causis, quas in juvenibus, pecuniarum, ac bonorum obventio, ac libera dispositio producere solet, brevi ad mortem infirmatus, in testamento, in quo Jacobum patrem instituit, quam plura fecit legata notabilem assis partem absorbentia; Quare eo defuncto, cum Jacobus pater impugnando dictum testamentum tanquam invalidum, legatorum solutionem negaret, introducta causa, prius coram A. C. & deinde in Rota coram Priolo, sub die 26. Novembris 1668. pro testamenti invaliditate responsum fuit; Reposita verò causa sub die 13. Junii 1670. coram Bourlemont subrogato, recessum fuit à decisis, respondendo pro validitate, atque in hoc statu causa pendet sub dubio an sit standum in primo, vel secundo loco decisis.

In disputationibus autem desuper habitis, tres fuerunt puncti; Primò super probatione clericatus testatoris, quod consistebat in nudo facto extrà partes Advocati; Secundò, anposito clericatu, iste tribueret facultatem testandi, non obstante vinculo patrie potestatis; Et tertid, quatenus clericatus etiam in minoribus ad id sufficeret, an deberent concurrere requisita à Concilio Tridentino præscripta ut clericus in minoribus gaudeat privilegio fori.

Quatenus igitur pertinet ad secundum punctum, in quo major, ac penè tota fuit disputatio, an scilicet filius familias clericus, etiam in minoribus, habeat factionem testamenti in bonis adventitiis, quæ utpotè non qualita ratione clericatus, quasi castrensia dici non possunt; Scribentes pro testamenti validitate dicebant, id probari ex utriusque juris canonici, & civilis dispositione; Canonici scilicet in 3 cap. quia nos de testamen. Et civilis in Auth. presbyteros Cod. de Episc. & cler. & in corpore unde sumitur; Atque ita, ex uno, vel altero jure firmant plures collekti per Carol. de Grass. effect. cler. 19. num. 65. cum seqq. Barbof. in collectan. ad Auth. presbyteros, Sanchez. ad præcept. decal. lib. 7. cap. 13. num. 33. Boss. de patr. potestate cap. 5. num. 182. latè Andreoli controu. 326. qui magnum numerum colligere proficitur, (in hac numerica collectione modernis eorum doctrinam, ac eruditionem ostentare profitentibus, quo nil ineptius).

Scribens ego pro Jacobo patre impugnante validitatem testamenti, contrarium de jure verius esse dicebam; Rota verò etiam in prima huic parti favorabili decisione nil desuper firmare voluit, dum relinquendo punctum indecisum cum verbo quidquid sit, se restrinxit ad alium punctum, de quo infra, super defectu requisitorum Concilii Tridentini in clericis in minoribus, ad effectum privilegiorum clericalium.

Distinctè siquidem expendendo dictum utrumque, jus civile, & canonicum, à quibus tanquam à fonte, seu scaturigine, DD. traditiones derivant; Quatenus pertinet ad jus canonicum in d. cap. quia nos de testam. Quamvis etiam antiquiores Canonistæ diligenter relati per Sanchez loco citato, & præsertim Hostien. 10. Andr. Abbat. & Cardinal. ex hujus Decretalis dispositione id sentire videantur, atque cum eis pertransiant moderniores Canonistæ, ac Me-

Card. de Luca P. l. de Testam.

rales; Attamen id continere videtur æquivocum, cum in mente Pontificis nunquam fuerit id statuere.

Cum etenim attento primitivæ Ecclesiæ usu, ac antiquorū canonū dispositione, clerici non haberent testamenti, vel alterius ultimæ dispositionis factionem in præjudicium Ecclesiæ, quæ est eorum necessaria hæres, & succeditrix, eodem modo quo etiam hodie viget in bonis, quæ Ecclesiæ, vel beneficiorum intuitu, vel occasione quæsitæ sint, advertitur supra in Romana testamenti de Iustinianis disc. 7. & sub tit. de benef. disc. 81. & seq. Dictaque prohibitio tunc extenderetur etiam ad patrimonialia, seu aliàs quàm, Ecclesiæ, vel clericatus intuitu quæsitæ, ut hodie viget in Regularibus professis, idque asperum videretur; Hinc proinde Pontifex, moderando istum rigorem, restringit intestabilitatem ad bona, Ecclesiæ intuitu, non autem ad patrimonialia, ex parentum, vel conjunctorum successione, vel aliàs quæsitæ; Ideoque Decretalis confirmando antiquam prohibitionem in bonis ecclesiasticis, eam solum moderatur in prophanis, per viam non comprehensionis, vel remotionis obstaculi, relinquendo clericos in eorum primævo, ac naturali statu, ac si essent laici, non autem aliquid plus dando, quam aliàs lex concederet; Ac propterea probabilior videtur dubitatio, quam desuper habent lo. de Imola, Ripa, & sequaces, quibus adhæret modernus moralis Boss. de patr. potestate dicto cap. 5. n. 183. Potissimè quia eadem Decretalis in verbis præsupponit in clericis bona obventa ex successione parentum, quos præsupponit mortuos.

Verum, licet hæc in puncto juris, dictæque Decretalis dispositione attenda, solida videantur, atque occasione alterius effectus ususfructus legalis, quem patrilex civilis defert in bonis adventitiis filii, (in sensu etiam veritatis), ita crediderim sub tit. de usufruct. disc. 61. Nihilominus maturè reflectendo ad punctum, aliquam dignoscebam difficultatem, quoniam, cum antiquiores Canonistæ hunc intellectum tribuerint, modernique Canonistæ, & Morales magis communiter illum sequantur, hinc proinde, ubi agatur de clerico in sacris, vel etiam in minoribus, in quo requisita Concilii Tridentini verificentur, ob magis communem, ac receptum sensum DD. difficile videtur, in foro contrarium statuere; Tum ob majorem auctoritatum assistentiam; Tum etiam quia id non provenit à sola modernorum traditione, quæ de æquivoco convinci valeat, (ut frequenter contingit), sed etiam à Canonistis antiquis, ut sunt præsertim Hostien. & lo. Andr. qui fuerunt dictæ Decretalis editioni nimium proximi, ideoque informati qualis fuerit Pontificis intentio in ejus editione, juxta ponderationes quæ ad intellectum text. in cap. naviganti de usufur. habentur sub tit. de usufur. disc. 2. Et consequenter ista opinio præsuppositis tamen terminis habilibus non ita improbabilis videtur, ut prius de tempore hujusmodi disputationis credebam, ac etiam d. disc. 61. de servitut. ut infra.

Ponderando quoque in idem ea, quæ habentur supra disc. 23. & in aliis, quod scilicet, cum intestabilitas filiorum familias proveniat à dispositione juris civilis, istudque juxta legalem historiam recentam sub tit. de servitut. disc. 1. tunc de recenti in 6 lucem prodierit, atque ex Imperiali edito captum fuerit usu recipi; Hinc probabile est, quod non de facili Pontifices, qui cum antiquiorum Canonum sensu, vel SS. Patrum traditionibus procedere soliti erant, (ut etiam advertitur sub tit. de præminentis, disc. 13.) cum dicti juris civilis dispositione ac subti-

G 3

litati-

De LUCA
de
testamentis
et lat.
CVI
9

itatibus procederent; Potissimè verò circa ea tempora, in quibus Imperatores, Gibellinæ factionis fautores, ut plurimum, Ecclesiæ, ac Pontificibus infensi erant, ut historiæ docent.

Et quamvis idem Canones in cap. 1. de novi oper. nunciat. cum concord. disponant, ut in iis, quæ ipsi non adversantur, dictæ leges etiam in foro ecclesiastico, & cum ecclesiasticis attendi debeant, talisque sit praxis; Attamen, Vel quia dictæ leges civiles potius assistant juxtà unam opinionem, aut saltem non resistant, ut infra; Vel quia Canones hunc habeant sensum, juxtà intellectum etiam antiquorum Canonistarum, ut supra, hinc proinde non videtur quod iste intellectus adeò absonus esset.

Item ponderando, quod filiorum familias instabilitas, originem trahit à jure civili antiquo, ac medio, cujus dispositione attenda, facultas testandi, deficere videbatur, potius ex defectu materiæ, ac bonorum, quorum filii familias erant incapaces, exceptis castrensis, vel quasi, in quibus talis facultas indulgetur; Illa etenim potestas, quæ concedebatur donandi causa mortis de consensu patris, proveniebat ex eo quod patris potius, quam ipsius filii donationem actus continere diceretur, ut advertitur *sub rit. de dote disc. 33.*

Cum igitur per jus novissimum inducta sit alia species peculii adventitii, cujus capax est filius familias, obstaculo patriæ potestatis non obstante, tanquam per speciem castrensis, vel quasi; cum sola differentia acquisitionis ususfructus patri, quod non semper procedit, ex iis, quæ habentur in dicta sua materia ususfructus legalis *sub rit. de servitut. disc. 60. cum plurib. seqq.* Hinc proinde, cum juxta opinionem adhuc magis communiter receptam, de qua *disc. 61. de servitut.* dictus ususfructus legalis non competat in bonis adventitiis, quæ filio post clericatum deferuntur; Non videtur quæ probabilis ratio suadeat dictæ prohibitionis continuationem, & cur in castrensis, vel quasi hæc facultas competere debeat, atque in istis non.

Potissimè quia, ob cessantem dictam rationem prohibitionis ex defectu materiæ, probabilis videtur, magisque communiter receptum est, ut ille consensus patris, quem lex exigit in donatione causa mortis, sit potius pro interesse, quam pro solemnitate, & ad integrandam personam, ex deductis *disc. 32. & 33. ac etiam sub rit. de alienat. & contract. disc. 37.* ubi generaliter de omni alio contractu filiorum familias; Et consequenter, quamvis etiam hodie ex communi sensu DD. (cum consueto stylo ambulandi in cæca fide cum antiquarum legum dispositione, non distinguendo tempora), recepta sit distinctio, potius idealis, ac metaphylica, inter testamenta, & alias ultimas voluntates, ac donationes causa mortis, quasi quod hæc in hereditate contractum, quamvis in facto esse importet ultimam voluntatem; Attamen ita dicendum est, potius quia sic placuerit Legistis, quam quod leges ita disponant, cum cesset ratio antiquarum legum, à quibus hæc dispositio provenit; Ideoque rectè dici potest, ut in clericis secus dicendum sit, quia sic placuerit magis communiter Canonistis, quamvis Canones verè desuper non disponant, cum (ut dictum est) nulla videatur hodie urgere probabilis ratio, cur licitum sit testari de castrensis, vel quasi, & non de hujusmodi adventitiis.

Considerari etiam posse observabam aliquam congruam rationem, ob quam clerici in hoc à laicis differre debeant; Quod scilicet clerici dicuntur et-

iam milites Christi, ideoque militaribus privilegiis in pluribus gaudent, atque ex communi sensu, acquisita per clericos intuitu clericatus, pro castrensis habentur; Et tamen id respectu facultatis testandi, seu aliàs per ultimam voluntatem disponendi, non est verificabile, cum eis interdictum sit per eundem *text. in dicto cap. quia nos*, ut supra advertitur; Ergò non incongruit, ut ita milites Christi, in hoc releventur, quod scilicet illa facultas, quæ competit filiis familias armigeris, vel togatis militibus sæculi in bonis castrensis, vel quasi, detur militibus cælestis militiæ in patrimonialibus, aliisque adventitiis, aliàs quam Ecclesiæ intuitu obventis, dum in istis id interdictum est.

Hinc inanis labor videbatur expendere aliud hujus opinionis fundamentum deduci solitum ex jure civili in dicta *Auth. presbyteros*, & in corpore unde sumitur, quoniam cum præsens causa ageretur in Rota, & inter exteros, atque ecclesiasticos, unde propterea non cadebat difficultas oriri solita ex Statuto Urbis, de quo *supra disc. 25.* absque dubio procedendum erat cum jure canonico.

Ubi verò de dicto altero jure civili agendum esset, adhuc persistendum videbatur in eadem opinione, de qua *dicto disc. 61. sub rit. de servit.* cum ex ponderationibus ibi contentis, omnino verius videatur, ut dispositio *dict. Auth. presbyteros*, nullatenus conveniat clericis in minoribus nostrorum temporum, præsertim sola prima tonsura initiatis, ex latè ibi deductis, ubi de differentia inter Ecclesiæ Græcam, in cujus Statu dicta lex prodit, & Ecclesiæ Latinam, cum aliis ponderationibus ibi contentis, ac videndis ne idem repetatur.

Benè verum, quod posita dicta dispositione juris canonici, saltem juxtà intellectum ei attributum per Canonistas, cum quibus procedunt Morales, etiam in terris Imperii, sive in foro laicali, in quo secundum leges civiles, non autem canonicas judicandum est, adhuc idem dicendum veniat, quoniam cum ex deductis *dicto disc. 61. de servit. cum aliis supra allegat.* negari non possit, quin dubium sit, an jus civile, (quod in casibus expressis est clarum, ac literale), capiat, nec ne istum casum simplicium clericorum, qui in eo gradu, vel ordine constituti non sint; Ita rectè in foro etiam laicali recurrentur est ad jus canonicum vel ad Canonistarum receptas opiniones pro interpretatione, vel suppletionem juris civilis, eodem modo, quo in casu converso, ex iis, quæ habentur apud *Rot. dec. 266. num. 8. part. 6. rec. & dec. 30. numer. 34. part. 7.* in quibus concordantes, ac frequenter habetur in aliis, quod etiam alibi non semel advertitur præsertim *sub rit. de jud.*

Quo verò ad alterum punctum, seu inspectionem, an scilicet, posito quod hæc testandi facultas competeret etiam clericis in minoribus, desideranda essent requisita *S. C. T. sess. 23. de reform. c. 6.* omnino verior videbatur affirmativa ex eisdem rationibus, de quibus *eodem disc. 61. de servitut. & sub rit. de credito disc.* ad materiam beneficii competentis *ex c. Odoardus de solut.* ut in specie ad hunc effectum advertunt *Caldas. in l. securatorem habens, C. de rest. in integr. verbo laici num. 105. Spin. de restam. in gl. Rubr. part. 4. numer. 23. Barbof. in ead. Auth. presbyteros num. 3. & alii relati per Boss. de parr. pot. dicto c. 5. n. 183. & in prima hujus causæ decisione.*

Adhuc tamen duo relevantem inferbant difficultatem; Primum scilicet, an Prothonotarius Apostolicus ista requisita suppleret, dum *Barbof. in summ. Apostol. decis. verbo Prothonotarius Titularis. num. 5.* refert declarationes S. Congregationis, ut sup-

I A N V E N.

S E U

P O R T V S V E N E R I S
T E S T A M E N T I

A D P E T I T I O N E M

P. JOANNIS BENEDICTI DE PORTU
V E N E R I S

Minoris Observantis.

Discursus pro veritate.

De intestabilitate Religiosi professi.
Et an testamentum ab eo conditum
ante professionem, recipiat essen-
tiam, ac perfectionem à die profes-
sionis, vel à die mortis naturalis, ad
effectum caducationis per præde-
cessum instituti.

Et an posita perfectione à die profes-
sionis, liceat eidem testatori ejus
voluntatem declarare in præjudi-
cium hæredis instituti, vel aliorum,
quibus ex testamento jus quæsitum
sit.

S U M M A R I U M.

- 1 **F**acti series.
- 2 Religiosus professus, an possit revocare testa-
mentum conditum ante professionem.
- 3 Quid de Novitio.
- 4 Prohibitus disponere, vel revocare dispositionem fa-
ctam potest declarare.
- 5 In specie, an Religiosus declaret ejus dispositio-
nem imperfectam.
- 6 An Papa concedat Religiosis facultatem testandi,
vel revocandi testamentum jam conditum.
- 7 Testamentum Religiosi, an recipiat perfectionem à
die professionis, vel à die mortis naturalis præ-
sertim ad effectum caducationis per mortem hæ-
redis ante testatorem.
- 8 Et an deferendum sit declarationi ejusdem testato-
ris, de quo tempore sentierit.
- 9 De intestabilitate profitentium in Religione Hiero-
solymitana remissivè.

D I S C. XXXV.

Volens P. Joannes Benedictus de Portu
Veneris professionem emittere in Reli-
gione Minorum strictioris observantiæ,
vulgò Reformatorum, testamentum
condidit, in quo hæredem instituit Joan-
nem Angelum consobrinum, tunc in captivitate
existentem, deputando interim, & donec præfatus
institutus in statum libertatis reverteretur, quosdam
hæreditatis administratores, quos hæredes fideicom-
missarios deputavit; Dicto autem Jo. Angelo in ca-
ptivitate moriente, instituit ejusdem fratres & foro-
res æqualiter, cum ad certam ætatem pervenerint,
eo adjecto, quod ubi super dicto testamento aliqua
G 4 resulta-

suppleat requisitum servitii, non autem alterum in-
cessu in habitu, super quo erat controversia potius
facti, quam juris.

Et secundo quia, ut advertitur etiam dicto disc.
de creditoposito in habitu, qui in Urbe vi-
detur connaturalis, dum etiam laici professores Ju-
ristæ, & Medici, alique curiales eundem habi-
tum clericalem tanquam togam doctoralem habent,
ut habetur actum sub tit. de iurisdic. disc. 93. ubi de
hac materia, & an laici Doctores gestare possint
vestem talarem à clericis usitatum; Alterum requi-
situm servitii Ecclesiæ in Urbe non videtur esse in
usu, dum exceptis illis, qui habent clericatum in
titulum beneficii, ut in tribus Basilicis Patriarcha-
libus, ac in aliis cernimus, alii clerici non infer-
viunt, neque certæ Ecclesiæ servitio adscripti sunt,
sed servitium expletur ab adolescentibus laicis con-
ductitiis, & qui usus in faciem Pape videntis, ac
tolerantis rectè attenditur etiam adversus Apolloli-
cas constitutiones habentes decretum irritans, quod
de ejus regulari natura impedit contrarium usum, ut
habetur decis. 194. num. 15. & seqq. par. 4. rec. tom. 2.
ac pluries alibi advertitur.

Scribentes pro legatariis pro testamento substi-
nendo, etiam in casu quo clericale privilegium non
suffragaretur, dicebant, quod in Gallia jus patriæ
potestatis in usu non esset, ut dicunt gl. in §. jus an-
tem instr. de par. pot. Bald. de feud. in rubr. an ma-
rito succed. ux. & rubr. de duob. fratr. de nov. benef.
Alex. in l. nemo potest num. 5 Cod. qui testament. fac.
post. Tiraguell. de revocat. lign. §. 1. gl. 9. num. 61.

Hoc autem motivum facilis erat solutionis ex
pluribus; Primum, quia à dicto glossa, & sequacium
cavendum esse advertunt Clemen. de par. pot. c. 2.
num. 4. qui alios refert; Secundò, quia Tiraguell.
loquitur cum præsupposito consuetudini, qualifica-
te, ubi scilicet agatur de filiis uxoris, vel exced-
entibus ætatem 25. annorum, ut clariùs habetur
apud Boer. decis. 197. num. 3. & per tot. & Barrius de
succes. lib. 1. tit. 7. num. 6. Tertiò, quia loquuntur
de consuetudine vigente in certis antiqui regni Gal-
liæ provinciis & partibus, quando sub regno Gallie
non comprehendebatur totum id, quod hodie ille
Rex possidet, cum plures adessent diversi principa-
tus, postea sub ea corona ex successione, vel aliis
titulis uniti, juxta ea que in proposito unionis plu-
rium principatum sub uno Principe, & an cadant
leges unius in altero, habentur sub tit. de præminent.
disc. 29. & sub tit. de feud. disc. 83. ac etiam sub tit. de
benef. disc. 27. Atque justificabatur, quod patria
testatoris erat de pertinentiis Ducatus Lotha-
ringiæ.

Et demum quarto, quod testamentum condi-
tum erat in Urbe, ut advertitur in prima hujus cau-
sæ decisione; Quæ tamen responsio non placebat,
quoniam conclusio, de qua apud Merlin. decis. 447.
repetit. decis. 355. p. 5. rec. num. 13. & seqq. & pluries
hoc eod. tit. de attendendo locum testamenti, quam-
vis per forenses conditi, percutit formam, ac so-
lemnitates, non autem statum personæ, quoniam si
hæc juxta dictos mores, jam erat sui juris ob non u-
sum patriæ potestatis, non ex eo, quod esset in Urbe,
efficeretur juris alieni, dum more erat accidentalis,
& pater erat in patria, ut etiam dicendum esset in
casu conversi, ut sub tit. de alien. & contract. adver-
tuit; Adhuc tamen in hac facti specie, in qua age-
batur de adolescente nullam clerici figuram facien-
te omninò probabilior videbatur prima resolutio
pro nullitate testamenti, cum nunquam in mente
cadat, ut Canones, & Doctores quoad hæc privilegia
de his clericis sentire voluerint.

De LUCA
de
testamentis
et
VI